

Вплив рослинних антиоксидантів на якісні показники пивного сусла

Ольга Орендарчук, Юрій Булій, Роман Мукоїд

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Використання антиоксидантів рослинного походження дозволяють стабілізувати якісні показники пивного сусла на стадії його термічної обробки, підвищити колоїдну і смакову стійкість пива шляхом виключення пагубної дії кисню.

Матеріали і методи. Методи досліджень – аналітичні, хімічні, органолептичні, фізико-хімічні з використанням приладів та методів досліджень, що застосовуються у пивоварінні згідно ДСТУ 3888-2015 «Пиво. Загальні технічні умови».

Результати та обговорення. Відомо, що присутність кисню спричиняє окисну полімеризацію поліфенолів та укрупнення поліпептидів пива, що негативно впливає на колір, піностійкість, хмельову гіркоту, смакову і колоїдну його стійкість. За рахунок вільнорадикальних реакцій окиснення ізо- α -кислот відбувається утворення летких сполук, що надають йому запах «несвіжості». Радикал, що утворюється з метилбутиленового альдегіду реагує із сульфгідрильними групами білків з утворенням меркаптанів. Ізо- α -кислоти окиснюються до негірких гумуленових кислот, внаслідок чого спостерігаються втрати гіркоти сусла і пива.

Для захисту ізо- α -кислот від окисної деструкції на стадії кип'ятіння в сусло додають високоактивні і нетоксичні антиоксиданти (АО) – інгібітори окиснення, що реагують із пероксидними радикалами, отримані в ДП «УкрНДІ харчової промисловості» з кори дуба, плодів горобини звичайної, трави звіробою, листя м'яти перцевої, трави чебрецю, листя мати-й-мачухи і відповідають вимогам ТУ У 18.483-98.

Встановлено, що додавання АО до водного розчину CO₂-екстракту хмелю зумовлює зниження швидкості окиснення гірких речовин хмелю, причому найбільш ефективними є АО із трави звіробою, кори дуба і листя м'яти перцевої – у 1,5...2 рази у порівнянні з контролем. Оптимальна кількість АО з кори дуба та трави звіробою становить 3 мг сухих речовин /100 см³, а з листя м'яти перцевої – 2 мг сухих речовин /100 см³. Додавання АО з листя м'яти перцевої у кількості 30 мг сухих речовин /100 см³ є перспективним для створення нових сортів пива, які відрізняються присмаком і ароматом м'яти. Для захисту гірких кислот від деструкції АО доцільно вносити у сусло через 50 хв від початку його кип'ятіння [1].

Важливим фактором, що обумовлює стійкість пива, є вміст у суслі білкових речовин, які в подальшому можуть спричинити помутніння пива. Авторами досліджено, що найбільш ефективно сприяють коагуляції білків неохмеленого сусла АО з кори дуба і листя м'яти перцевої. Кількість загального азоту зкоагульованого білку з добавкою АО з кори дуба становить – 12,6 мг, а з добавкою АО з м'яти – 9,1 мг. Для порівняння – добавка водно-спиртового екстракту хмелю в сусло сприяє коагуляції лише 8,4 мг загального азоту сусла. Таким чином, АО з кори дуба в порівнянні з водно-спиртовим екстрактом із гранульованого хмелю більш ніж на 30 % збільшує кількість коагульованого білку, а АО з листя м'яти перцевої – на 10 %.

Висновки. Для виключення втрат гірких кислот хмелю у сусло доцільно вносити АО із кори дуба і м'яти перцевої через 50 хв від початку його кип'ятіння. Їх внесення у неохмелене сусло найбільш ефективно сприяє коагуляції білків і освітленню пива.

Література. Березка, Т. О. Удосконалення технології високостійкого пива з використанням антиоксидантів з рослинної сировини : автореф. дис. ... канд. тех. наук : 05.18.05 «процеси та обладнання харчових, мікробіологічних та фармацевтичних виробництв». м. Київ. Київ: НУХТ. 2014. 22 с.